

Neljännes- vuosikatsaus 9/2025

Toiminnan ja talouden toteutuminen

Kylän Kattaus-liikelaitos (1/6)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

- Kylän Kattauksen nettobudjetoidun yksikön perustaminen sivistyksen toimialalle on käynnissä. Fuusiopalavereja pidetään säännöllisesti.
- Osalla palveluhenkilöstöä sairauspoissaoloja on edelleen runsaasti. Rekrytointiin kuluu paljon esihenkilöiden työaika. Rekrytoinnin kehittämisen palaveri pidettiin HR:n kanssa tavoitteena, että uuden rekrytointijärjestelmän avulla saadaan kehitettyä rekrytointia. Kehittämistyö on käynnissä.
- Mitoitusprojekti on saatu päätökseen. Tuloksista on tiedotettu Kylän Kattauksen johtoryhmää ja yhteistyöryhmää syyskuussa. Henkilöstöinfo pidetään lokakuussa.
- Biojätteen seurantavelvoitetta jatketaan osana päivittäistä toimintaa keittiöissä Aromin menekki- ja hävikkityökalulla. Jatkossa keskitytään tulosten raportointiin ja ohjaustoimenpiteisiin biojätteen/hävikin vähentämiseksi.
- Aromin sähköisen ostamisen projekti on käynnistynyt palvelukeittiöissä.

Kylän Kattaus-liikelaitos (2/6)

Kylän Kattaus-liikelaitos tulee ennusteen mukaan alittamaan talousarvion 0,5 miljoonaa euroa.

Toimintakate

1 000 euroa	TA 2025	TA+M 2025	TPE 2025	Poikkeama	
				TA	TA+M
Kylän Kattaus-liikelaitos	-700,0	-700,0	-161,1	538,9	538,9

Selvitys talousarviopoikkeamien syistä

- Ulkoiset tulot ovat jäämässä talousarviota heikommiksi useista syistä. Kylän Kattauksen ulkoista myyntiä on hallitusti pienennetty vuodesta 2023 lähtien hankintalainsäädännön mukaisesti. Viimeinen yksityisen päiväkodin ruokapalvelusopimus päättyi maaliskuussa 2025. Sopimusten päättymisestä ei ole ollut tietoa talousarvion laadintavaiheessa. Sopimusten päättymisellä on ollut merkittävä vaikutus tulojen laskuun. Henkilökuntaruokailu on vähentynyt (-22%) edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna, mutta sen toteuma on parempi kuin edellisessä neljännesvuosikatsauksessa (-23%). Muu ulkoinen myynti kuten leirit ja suur tapahtumat ovat toteutuneet suunnitellusti keväästä lähtien.
- Tilinpäätösennusteen perusteella varhaiskasvatuksen sisäiset ruokapalvelutulot toteutuvat talousarvion mukaisesti ja perusopetuksen vastaavat tulot ylittävät talousarvion noin 1,0 prosentilla.
- Kylän Kattaus -liikelaitoksen talousarvion ylijäämän alitusuhka on 0,5 miljoonaa euroa. Alitus johtuu pääosin ulkoisista tuloista, jotka ovat toteutumassa talousarviossa ennakoitua huomattavasti heikompina.

Kylän Kattaus-liikelaitos (3/6)

Selvitys toimenpiteistä talousarviossa pysymiseksi

- Aromin avulla tehtävää ruuan tilausosaamista on lisätty koulutusten ja ohjaamisen avulla. Sähköinen ostaminen Aromilla on saatu käyntiin.
- Hankintatarpeita on tarkasteltu kriittisesti:
 - Ostojen seuranta on lisätty ja poikkeamiin puututtu välittömästi.
 - Astiahankinnat on keskitetty palveluohjaajalle.
- Ruoan menekin ja hävikin tehostettua seuranta ja tulosten tarkastelua tehdään tavoitteena hävikin vähentäminen.
- Henkilöstön sijaistarvetta on tarkasteltu kriittisesti.
- Poissaolomääriä on pyritty pienentämään:
 - Poissaolojen syihin on paneuduttu ja selvityksen pohjalta on tehty tarvittavia toimenpiteitä.
 - Keskustelukulttuuria on kehitetty mm. pitämällä alueiden yhteisiä palaverieita.

Kylän Kattaus-liikelaitos (4/6)

Selvitys sopeutustoimien toteutumisesta

- Palvelukeittiöverkon jatkokehittäminen, esimies- ja hallintotyön uudistamisen kolmas tarkastelukierros on käynnissä ja saatetaan loppuun vuoden loppuun mennessä.
- Varhaiskasvatuksen ja Kylän Kattauksen henkilöstön yhteiskäytön mahdollisuus tukipalveluissa ei ole edistynyt. Sivistyksen kanssa on sovittu, että selvitystyö aloitetaan vuonna 2026.
- Siivoustyön lisääminen ruokapalvelutyöntekijöiden tehtäviin ei ole edistynyt vuonna 2025.
- Toivottuja palkattomia vapaita koulujen loma-ajoille myönnetään niin paljon kuin on mahdollista päivystysaikaisen toiminnan sujuvuus huomioiden. Palkattomien vapaiden pitäminen edistyy. Säästöt on 66,0 t. euroa, tavoite on 70,0 t. euroa.
- Hankinnat
 - Elintarvikeostojen ym. hankintojen tehostamista jatketaan.
 - Tilauksia ja ostoja tekeville työntekijäryhmille järjestetään koulutusta marraskuussa.
 - Hävikkiruuan hyödyntämistä jatketaan.
 - Hävikkiruuan hyödyntäminen etenee. Hävikkiruuan myyntiä varten vuonna 2024 käyttöönotettu ResQ-sovellus on laajennettu kaikkiin yksiköihin. Lisätulot 12,5 t. euroa, tavoite oli 10,0 t. euroa.
 - Paikan päällä tapahtuva hävikkiruokailu on vakiintunut 10 koululle ja sitä laajennetaan tarpeen mukaan.
 - Palvelukeittiöiden ruuan tilauksen tarkentaminen on käynnistynyt ja ruokahävikin vähentymiseen liittyvät tehostamistoimenpiteet on aloitettu menekki- ja hävikki-työkalun avulla.
 - Elintarvikkeiden varastokierron tehostaminen on käynnistynyt palveluohjausta lisäämällä.
- Lisätulo välipalamyynnistä 7,1 t. euroa, tavoite 10,0 t. euroa.
- Pienten palvelukeittiöiden muutos toimituspisteeksi. Asiaa tarkasteltiin syyskuussa, muutoksen selvittely jatkuu.

Kylän Kattaus-liikelaitos (5/6)

Selvitys merkittävimmistä poikkeamista/muutoksista henkilöstömenoissa

- Talousarvioon nähden tammi- syyskuussa henkilöstömenot ovat toteutuneet 192 309 euroa pienempinä. Säästösyistä palkattomia lomia on pidetty yhteensä 947 päivää, mikä on tuonut säästöä 65 982 euroa.
- Tammi-syyskuussa sairauspoissaolot ovat kääntyneet laskuun – ollen kuitenkin edelleen korkealla tasolla. Sairauspoissaoloja oli 13,8 päivää/htv, edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana 18,8 päivää/htv. Sairauspoissaolot ovat hieman laskeneet mutta asiaa selittää osin se, että joitakin työkykyprosesseja on saatu päätökseen. Sijaistarve on edelleen päivittäinen.
- Poissaoloja on edelleen paljon, mutta vähemmän verrattuna vastaavaan ajankohtaan vuonna 2024. Tuki- ja liikuntaelinsairaudet, infektioaudit sekä tilapäinen hoitovapaa korostuvat poissaolosyissä.
- Varhaisen tuen keskusteluja jatketaan tehostetusti.
- Henkilötyövuodet ovat lisääntyneet edelliseen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 1,3 henkilötyövuotta.

Kylän Kattaus-liikelaitos (6/6)

Investointien toteutuminen

Investointi on toteutunut talousarvion mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen tilan merkintä:

- tulee toteutumaan
- tulee toteutumaan osittain
- ei tule toteutumaan
- toteutumista ei voida arvioida

Kylän Kattaus-liikelaitos (1/2)

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 1.1 Innostava ja kannustava kasvatuksen ja koulutuksen polku asukkaiden elinikäiseen oppimiseen						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Tuemme lapsen ja nuoren kasvua ja oppimista tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatus- ja kouluruokailua. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni oppilas syö kouluaterian päivittäin.	Ruokailijamäärän seuranta toteutetaan manuaalisesti.	Ka. 80 %	Ka. 85 % syö koululounasta päivittäin.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikö	88%	
Vaikuttavuustavoite: 1.2 Vireä osaamisen ja tutkimuksen kaupunki, jossa lasten ja nuorten kasvua edistetään tietoon pohjautuen sekä lasten ja nuorten osallisuutta lisäämällä						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Olemme aktiivisesti mukana ympäristö- ja ruokakasvatustyössä.	Osuus päiväkodeista ja kouluista, joissa ruokakasvatussyhteistyö toteutuu (%)	50 %	100 %	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikö sekä Sivistyspalvelut/varhaiskasvatus ja perusopetus	68%	

Kylän Kattaus-liikelaitos (2/2)

Strategiakärki: 2. Elinvoiman kaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 2.1 Työllisyyden vahvistaminen						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Vahvistamme työllisyyttä lisäämällä lähiruoan ja -kalan käyttöä	Lähiruoan ja -kalan osuus kokonaisostoista	25,9 %	25,9 %	Liikelaitos/Liikelaitosjohtaja	22,0%	
Vaikuttavuustavoite: 2.2 Kasvatavat yritykset ja houkuttelevat työpaikat						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Vahvistamme työantajakuvaa ja tiivistämme yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa.	Harjoittelijoiden ja työssä oppijoiden määrä (kpl)	13	13	Liikelaitos/Liikelaitosjohtaja ja Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö	13 hlö	

Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 4.4 Resurssiviisas kulutus ja kiertotalous						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Vähennämme tarjoiluhävikkiä.	Tarjoiluhävikin seuranta manuaalisesti tai Aromi-sähköisellä järjestelmällä päivittäin 2 kertaa vuodessa (%)	15,3 %	12 %	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö, tuotannon vastaava esihenkilö ja Aromitiimi	11,95 %	

A photograph of a skate park with children and a woman. A woman in a grey jacket sits on a concrete ledge, holding a skateboard. Three children are playing: a girl on the left with a pink scooter, a boy in the center on a skateboard, and another boy on the right on a skateboard. They are all wearing helmets. The ground is paved with blue and white markings. A green abstract shape is overlaid on the left side of the image.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kylän Kattaus-liikelaitos

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman seuranta ja toteutumisen arviointi

- Tehdyn riskiarvion mukaan Kylän Kattaus –liikelaitoksen merkittävimmät toimintaan ja tavoitteisiin vaikuttavat riskit ovat:
 - Julkisen talouden tila jatkuu erittäin heikkona, epävakaa turvallisuusympäristö, yhteisten prosessien toimimattomuus ja tehottomuus vaarantaa tavoitteiden saavuttamisen ja lisää henkilöstön kuormittumista, elintarvikekustannusten nousu, henkilöstön runsaat sairauspoissaolot ja osaavan ja sitoutuneen henkilöstön puute.
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman toteutumista on seurattu toimintayksiköiden raportoinnissa ja johtoryhmän kokouksissa Reiska-järjestelmän avulla ja reagoitu realisoituneisiin riskeihin.

Hallintakeinojen ja toimenpiteiden toteutuminen 1-9/2025

- Talouteen ja elintarvikekustannusten nousuun liittyviä riskejä on hallittu tarkalla ruokalistasuunnittelulla ja tilaamisella, osto-osaamisen kehittämistä Aromi-toiminnanohjausjärjestelmän koulutuksilla ja rakentamalla omia MonetTieto-raportteja kaupungin talousraporttien lisäksi, jotta taloustietoa hyödynnetään aktiivisesti.
- Sairauspoissaolot ja osaaminen: keskustelukulttuuria on kehitetty pitämällä alueiden yhteisiä palaverieita. Ohjausta ja valvontaa on tehostettu mm. aloittamalla hävikin tehostettu seuranta.
- Kehityskohteiksi tunnistettiin Reiskasta saatavan visuaalisen tiedon hyödyntäminen ja laajempi raportoinnin ja tiedolla johtamisen kehittämistarve. Oman sisäisen raportoinnin kehittämisprojekti on meneillään. Myös sisäisen valvonnan suunnitelman ja ohjeen päivittäminen on aloitettu. Kehittämiskohteina on mm. hyvän hallintotavan perusteet, kentän ohjauksen tiivistäminen ja sisäisen valvonnan merkityksen korostaminen sekä vastuiden ja toimivaltuuksien määrittely tehtävänkuvien tarkistamisen yhteydessä. Laajennetulle johtoryhmälle on pidetty sisäinen koulutus hyvään hallintotapaan/esteellisyyteen liittyen.

Mahdolliset muut merkittävät riskit tai tapahtumat 1-9/2025

- Virhe erityisruokavaliossa on ruokapalvelussa tunnistettu, mahdollinen ja toteutuessaan merkittävä riski. Riskiä on hallittu mm. osaamisen kehittämisellä ja huolellisuudella prosessin eri vaiheissa, eikä riskiä siksi ole nostettu riskienhallinnan suunnitelmaan merkittäväksi riskiksi. Alkuvuonna johtoryhmä havaitsi Reiskan turvallisuusilmoituksista, että virheitä erityisruokavalioiden käsittelyssä ja tarjoilussa on tapahtunut huomattavan paljon ja käynnisti välittömästi selvityksen tilanteesta. Virheiden juurisyitä on selvitetty ja koko henkilöstölle pidettiin toukokuussa Teams-palaveri, jossa kerrottiin tilanteen vakavuudesta ja siitä, että koko prosessi käydään tarkemmin läpi ja tarvittaessa muutetaan toimintatapoja. Erityisruokavalioprosessi tarkistettiin ja laadittiin tarkennettu ohje erityisruokavalioiden käsittelystä. Ohje käytiin läpi henkilöstön kanssa Teams-palaverissa syyskuussa. Tilannetta seurataan aktiivisesti ja siihen puututaan tarvittaessa uudelleen.
- Avainhenkilöriski on tunnistettu, mahdollinen ja toteutuessaan merkittäväksi arvioitu riski. Riskiä on hallittu mm. sijaisten riittävällä perehdytyksellä, eikä riskiä siksi ole nostettu riskienhallinnan suunnitelmaan merkittäväksi riskiksi. Avainhenkilön, kuten esihenkilön, asiantuntijan tai palvelupäällikön poissaolo vaikuttaa välittömästi toimintaan. Avainhenkilöiden pitkät poissaolot ovat lisääntyneet ja kuormittaneet muita esihenkilöitä ja hallintoa. Tilanteeseen on etsitty ratkaisuja mm. työsuojelun ja henkilöstöyksikön kanssa ja resursointia on lisätty.